

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 22P/89/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6425201746
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Zuzan
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2025:6425201746.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Zuzan vo veci starostlivosti o mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. X, XXX XX E. F. G., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa matky: H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. E. F. G., XXX XX E. F. G. a otca: neurčený, za účasti starej matky: I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, XXX XX E. F. G., o návrhu navrhovateľa: K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. J. XXX, XXX XX G. J., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti a určenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd návrh navrhovateľa z a m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom, podaným dňa 25.07.2025 vo veci samej domáhal zverenia maloletej A. do svojej náhradnej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti zo strany matky maloletej vo výške 30 % aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Svoj návrh odôvodnil tým, že mal. A. je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, pričom do jej náhradnej osobnej starostlivosti boli zverení aj súrodenci maloletej A.: maloletý M. J., nar. XX.XX.XXXX a maloletý N. B., nar. XX.XX.XXXX. Maloletý N. býva so navrhovateľom v trojizbovom byte v L.. Maloletý M. je umiestnený v reedukačnom centre kvôli výchovným problémom. Navrhovateľ poukázal na to, že má vytvorené stabilné a bezpečné zázemie pre maloletú A., ktorá vyžaduje dostatok pozornosti a starostlivosti. Potrebuje, aby jej bola venovaná starostlivosť, ktorá prirodzene rozvíja a učí základné veci primerané jej veku. Navrhovateľ má obavu, že starostlivosť zo strany starej matky nie je vždy dostatočná. Vzťah mal. A. k navrhovateľovi je kladný, pozná navrhovateľa a jeho partnerku. Stará matka však v poslednej dobe bráni navrhovateľovi tráviť čas s maloletým dieťaťom. Poukázal na to, že bytové pomery u starej matky sú naozaj skromné, taktiež má zdravotné problémy so zrakom a skoro vôbec nepočuje.

2. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom číslo konania 25P/115/2022 – 19 zo dňa 22.09.2022 bola maloletá A. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Matke bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona.

3. Matka maloletej sa k podanému návrhu nevyjadrila, pojednávania sa nezúčastnila, svoju neúčasť neospravedlnila a nežiadala o odročenie pojednávania. Súd v záujme rýchlosti a hospodárnosti konania, vec prejednal v jej neprítomnosti a upustil od jej výsluchu.

4. Súd upustil aj od výsluchu navrhovateľa, pretože dokazovanie bolo vykonané v dostatočnom rozsahu potrebnom na rozhodnutie o podanom návrhu.

5. K návrhu sa vyjadril aj kolízny opatrovník, ktorý vo svojej správe zo dňa 30.09.2025 konštatoval nasledovné:

5.1 Rodina je úradom pravidelne monitorovaná predovšetkým z dôvodu výchovných problémov mal. M. (súrodenca mal. A.) a v minulosti sa vyskytli problémy aj so starostlivosťou starej matky o mal. A. - výrazná pedikulóza, nedostatočná komunikácia s detskou lekárkou a pod. S rodinou od 25.06.2025 na základe podpísanej dohody spolupracuje Centrum pre deti a rodiny Kremnica, centrum vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou sociálnou prácou za účelom zlepšenia starostlivosti o mal. A. zo strany starej matky.

5.2 Úrad zrealizoval sociálne šetrenie v domácnosti starej matky. Prítomná bola stará matka aj mal. A.. Rodina obýva 1-izbový byt, ktorý majú v podnájme. V byte sa nachádza predsieň, kde je kúpeľňa s toaletou, kuchynský kút a jedna izba, kde má maloletá k dispozícii svoju posteľku. Domácnosť je zariadená skromným nábytkom, v ktorom má maloletá odložené čisté oblečenie, potrebnú hygienu.

5.3 Stará matka má mesačné náklady na bývanie vo výške 650,- € vrátane energií. Okrem toho má bežné výdavky na stravu, hygienu, ošatenie. Stará matka je starobná dôchodkyňa. Poberá starobný dôchodok vo výške 270,- € mesačne, rodičovský príspevok na mal. A. vo výške 351,80 € mesačne, prídavok na mal. dieťa 60,- € mesačne, príplatok k prídavku na dieťa 30,- € mesačne, náhradné výživné 37,53 € mesačne a opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej osobnej starostlivosti na mal. A. 212,80 € mesačne.

5.4 Stará matka opísala mal. A. ako živé, usmievavé dieťa, ktoré si neustále vyžaduje jej pozornosť. Je medzi nimi vytvorená citová väzba, keďže sa o ňu stará od narodenia. Mal. A. je stále plienkovaná, ale pomaly sa učí na nočník. Rozpráva jednoduché slová, dá sa s ňou porozumieť. Stará matka uviedla, že maloletá rozumie všetkému, keď niečo nevie vyjadriť slovami, ukáže to. Počas našej návštevy s nami maloletá komunikovala, usmievala sa, pozdravila sa a povedala ako sa volá. Mal. A. nemá problémy so spaním, spí celú noc a 1-krát cez deň. Čo sa týka jedla, zje všetko. Mal. A. je v zdravotnej starostlivosti I. J., ktorá sa v správe vyjadrila, že spolupráca so starou matkou je komplikovaná, nakoľko má poruchu sluchu. Na dohodnuté prehliadky a očkovania často zabúda.

5.5 S matkou maloletej sa úradu nepodarilo skontaktovať, ale podľa vyjadrení starej matky, matka maloletej je naďalej občan bez domova, je nezamestnaná, nie je evidovaná na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. So svojou mal. dcérou sa stretáva príležitostne, väčšinou vonku, alebo príde na návštevu do ich domácnosti, občas niečo A. aj kúpi. Matka nemá vytvorené podmienky ani záujem o prevzatie starostlivosti o mal. A..

5.6 Stará matka nesúhlasí s podaným návrhom.

5.7 Navrhovateľ trvá na svojom podanom návrhu v celom rozsahu a má záujem poskytnúť stabilné a bezpečné prostredie pre mal. A.. Taktiež s jeho návrhom súhlasí aj jeho partnerka. Vyjadrenie matky maloletej k zmene náhradnej osobnej starostlivosti úradu nie je známe.

5.8 Na základe správy z ÚPSVaR Bratislava bolo preukázané, že strýko má vytvorené vhodné podmienky pre napĺňanie potrieb mal. A. a jej priaznivý fyzický, psychický i sociálny vývin. V jeho domácnosti býva viac ako rok aj brat mal. A. /už dospelý/ N.. Je potrebné zachovať súrodenecké väzby. Strýko je plne schopný zabezpečovať starostlivosť o maloletú spolu s jeho partnerkou. Pravidelne kontaktujú mal. A., zaujímajú sa o ňu a chodí k nim do domácnosti.

5.9 Sociálnymi šetreniami bolo zistené, že maloletá má v domácnosti starej matky zabezpečené základné potreby a medzi starou matkou a maloletou je silná citová väzba, keďže jej zabezpečuje starostlivosť od narodenia. Problém úrad vníma v tom, že stará matka je už vo vyššom veku, má zdravotné problémy (so sluchom a zrakom), a tak nie je schopná maloletej vytvárať dostatočne podnetné prostredie pre zdravý rast a vývin.

5.10 Úrad zároveň poukazuje na to, že maloletá nenavštevuje materskú školu, neovláda základné samoobslužné činnosti /napr. ísť, resp. pýtať sa na nočník/, stará matka ju stále vozí v kočíku, lebo je to pre ňu „jednoduchšie“ na presuny. Mal. A. vo svojom veku potrebuje napredovať vo vývine, učiť sa a je v jej záujme mať pri sebe osobu, ktorá jej zabezpečí stabilné podmienky a bude dbať na rozvoj zručností a vedomostí. Stará matka nezvládla starostlivosť o svojich vnukov, ktorých mala zverených do náhradnej osobnej starostlivosti, mali výrazné výchovné problémy, neustále utekali z domácnosti, nerešpektovali autority a nad mal. M. bude nariadená ústavná starostlivosť. Matka si naďalej neupravila svoje bytové, sociálne ani ekonomické pomery, aby dokázala zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú.

5.11 Úrad má za to, že je v najlepšom záujme maloletej, aby bola zverená do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa a navrhuje, aby súd podanému návrhu v celom rozsahu vyhovel a matku zaviazal plnením vyživovacej povinnosti primerane k veku a potrebám maloletej. Úrad navrhol súdu zvážiť nariadenie znaleckého dokazovania z odboru psychológia, aby posúdil, či je stará matka schopná plnohodnotne zabezpečovať starostlivosť o mal. A. po fyzickej, ale i psychickej stránke.

6. Zo správ pediatričky mal., mestskej polície, ktorá prešetrovala pomery v bydlisku starej matky ako aj zo správy mesta Žiar nad Hronom vyplýva, že stará matka zabezpečuje riadnu starostlivosť o mal. dieťa, má dobré susedské vzťahy a dobrú povesť v mieste bydliska. Zdravotný stav starej matky nebolo možné dostatočne posúdiť, pretože neabsolvovala dlhšiu dobu vyšetrenie a na pokusy o kontaktovanie zo strany lekára nereagovala.

7. Na pojednávaní dňa 19.11.2025 stará matka uviedla, že nesúhlasí s podaným návrhom, má k mal. A. vytvorený blízky citový vzťah a zabezpečuje jej riadnu starostlivosť. Kolízna opatrovníčka uviedla, že je v záujme mal. A., aby naďalej udržiavala blízky kontakt aj s navrhovateľom, nakoľko v prípade, ak by stará matka mala vážnejšie zdravotné problémy, aby bola zachovaná aj citová väzba medzi maloletou a navrhovateľom.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, výsluchom starej matky a kolízneho opatrovníka. Súd lustroval matku a navrhovateľa v evidencii Sociálnej poisťovne, katastri nehnuteľností a evidencie dopravného inšpektorátu. Žiadal daňový úrad o oznámenie či matka a navrhovateľ podali daňové priznanie a žiadal prísl. Úrad práce, soc. vecí a rodiny, či je matka poberateľom štátnych soc. dávok alebo príspevkov a či je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie. Súd žiadal správy od pediatričky mal. dieťaťa, všeobecného lekára starej matky, mestskej polície a mesta Žiar nad Hronom. Po vykonanom dokazovaní bol zistený skutkový stav ako je uvedený v bodoch 1. - 6. odôvodnenia tohto rozhodnutia. Súd nevykonal dokazovanie navrhovaným znaleckým dokazovaním znalcom psychológom na posúdenie predpokladov starej matky na zabezpečovanie náhradnej osobnej starostlivosti mal. A. nakoľko z vykonaného dokazovania nevyplývala žiadna okolnosť, ktorá by nespôsobilosti starej matky nasvedčovala a navyše so starou matkou spolupracuje Centrum pre deti a rodiny Kremnica, pričom ani zo strany centra nie sú avizované akékoľvek problémy. Starostlivosť zo strany náhradného rodiča bude naďalej sledovaná a hodnotená v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa.

9. Súd na zistený skutkový stav aplikoval najmä tieto právne predpisy:

9.1 Podľa § 45 Zákona o rodine (1) Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

(2) Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

(3) V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

(4) Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach

nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

(5) Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

(6) Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

(7) Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

(8) Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

(9) Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

7.2. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

10. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že matka dlhodobo nezabezpečuje starostlivosť o maloleté dieťa. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom číslo konania 25P/115/2022 – 19 zo dňa 22.09.2022 súd zveril maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že stará matka sa o maloletú riadne stará a napriek svojmu zdravotnému znevýhodneniu (stará matka riadne nepočuje, čo bolo zrejmé aj na pojednávaní) je schopná zabezpečiť dieťaťu opateru a riadne si plniť povinnosti vyplývajúce z náhradnej osobnej starostlivosti. Stará matka má zabezpečené bytové podmienky, čo bolo preukázané sociálnym šetrením. Pediatrička maloletej potvrdila, že stará matka dbá na zdravotnú starostlivosť dieťaťa. Výsluchom starej matky bolo preukázané, že má s maloletou vybudovanú blízku citovú väzbu a aj v rámci susedských vzťahov bola hodnotená pozitívne (čo bolo zistené šetrením mestskej polície a správy o povesti od mesta Žiar nad Hronom). Navrhovateľka chce dieťaťu aj naďalej zabezpečovať osobnú starostlivosť a aj naďalej spĺňa zákonné predpoklady ako osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej starostlivosti. Súd preto nevykonal dokazovanie na preukázanie predpokladov navrhovateľa ako osoby vhodnej na náhradnú osobnú starostlivosť, nakoľko neboli zistené dôvody podľa citovaného ust. § 47 ods. 2 Zákona o rodine, teda že by stará matka zanedbávala mal. dieťa alebo svoje povinnosti porušovala. Z uvedených dôvodov ako aj z dôvodu zabezpečenia stability výchovného prostredia, súd návrh navrhovateľa zamietol. Súd však apeluje na starú matku, aby nezamedzovala kontaktu navrhovateľa s maloletou A., práve naopak aby vzťah medzi nimi podporovala, pretože pokiaľ by v budúcnosti došlo k zhoršeniu zdravotného stavu starej matky, navrhovateľ by vedel zabezpečiť mal. dieťaťu riadnu starostlivosť a náhradné rodinné prostredie.

11. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žiar nad Hronom v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto odvolanie podal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy alebo tvrdenia, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1 § 365 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. - Exekučný poriadok alebo návrh na výkon rozhodnutia podľa 4. časti zákona č. 161/2015 Z.z. - Civilný mimosporový poriadok.